

El món local davant la nova llei de la formació professional

A Catalunya, la participació de les administracions locals en la formació professional té una llarga trajectòria. La recent aprovació de la Llei orgànica 3/2022 de 31 de març d'ordenació i integració de la formació professional és una bona ocasió per donar-hi un impuls i fer front a alguns dels punts febles que des de fa anys arrossega.

La situació del món local respecte a la formació professional

Fa molts anys que els ajuntaments impulsen serveis d'ocupació i desenvolupament local que imparteixen programes de formació ocupacional, fan tasques d'orientació i participen en la planificació territorial d'FP. En l'actualitat, la participació dels ajuntaments en l'FP té algunes característiques específiques:

Una provisió territorialitzada de l'oferta de formació professional

A Catalunya 271 municipis tenen com a mínim un centre d'FP autoritzat. Entre aquests, el 33% disposen d'un centre de titularitat municipal.

La necessitat d'encaixar oferta i demanda

Els centres d'FP reben dos tipus de demandes formatives: les de la població i les de les empreses. L'encaix entre oferta i demanda pot ser més efectiu si es produeix a escala local.

La detecció de necessitats formatives des de la proximitat

És clau poder disposar d'un sistema amb capacitat de detectar de manera preventiva aquestes necessitats i d'adaptar-s'hi amb flexibilitat. Això requereix de la participació del territori per definir estratègies compartides dirigides a la viabilitat econòmica local.

El paper del món local en la formació dual

La col·laboració dels serveis de desenvolupament local dels ajuntaments pot ser una eina molt efectiva per la formació dual. La normativa catalana d'FP preveu establir acords amb les administracions locals per impulsar aquesta modalitat formativa.

Els consells locals de formació professional

Els ajuntaments promouen consells locals de formació professional amb l'objectiu d'impulsar i coordinar el conjunt d'actors locals implicats en la FP i esdevenir interlocutors amb la Generalitat per traslladar-hi les necessitats del territori.

El paper del món local en la transició escola-treball

Els PFI i els PTT no s'han desenvolupat prou per cobrir les necessitats existents. La nova regulació de l'FP és una bona oportunitat per emprendre la reorganització de la transició escola treball amb més eficàcia.

La Llei orgànica 3/2022 d'ordenació i integració de la formació professional

Aquesta norma vol modernitzar el sistema de formació professional espanyol per fer front a l'increment de la demanda i les necessitats del mercat laboral. Algunes novetats destacades:

- pretén constituir i ordenar un sistema únic i integrat de formació professional
- tradicionalment l'FP es dirigia a la formació inicial, amb la nova llei es passa a oferir activitats formatives per a qualsevol moment de la vida laboral
- impulsa una oferta formativa flexible i amb una oferta modular
- incorpora un sistema d'acreditació de les competències
- defineix un sistema d'orientació i l'acompanyament professional

El tractament del món local de la Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional

La Llei menciona poc el paper del món local de manera explícita. Però sí que fa referència de manera reiterada a aspectes territorials i a coordinació entre administracions. Aquest fet, necessàriament, implica la col·laboració i la participació de les administracions locals en diferents àmbits:

- complementarietat de les xarxes de centres d'FP
- planificació, programació i coordinació de l'oferta d'FP a cada territori
- formació de col·lectius amb necessitats especials
- xarxa de centres d'FP que garanteixi l'accés a la població de zones rurals i àrees amb necessitats de desenvolupament social i econòmic
- promoció d'un sistema d'orientació professional (que caldrà prestar en els centres d'FP i en coordinació amb els altres serveis d'orientació locals ja existents)

Alguns reptes pel món local

En el marc català, el món local haurà de fer front a determinats reptes, des de la cooperació i la col·laboració amb la Generalitat, per tal d'assolir els objectius en el marc del nou sistema integrat de formació professional:

- coordinació dels actors locals de la formació en el marc dels consells locals d'FP
- detecció de les necessitats formatives del territori amb la col·laboració de tots els actors clau a escala local.
- definició de nous criteris de planificació territorial de l'oferta formativa vinculada a les necessitats de la població i de les empreses
- una nova concepció dels centres de formació com a equipaments arrelats al territori, desenvolupadors de les competències professionals que població i empreses requereixen
- oferta de serveis d'informació i d'orientació professionals coordinats i integrats en el territori
- impuls de la formació dual
- disseny d'uns mecanismes de transició de l'escola al treball
- impuls d'iniciatives contra l'abandonament escolar prematur